Tweede Jaargang. N° 31. 30 cent. per nummer Zondag 29 Juli 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AAN KONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

M. VAN HOECK, katholiek Vl. demokratisch Kamerlid, verklaarde in de Gemengde Militaire Kommissie:

« de demokratische elementen van de rechterzijde en van links zullen zich ook ter gunste van de zes maanden hebben uit te spreken.

« *En als zij het niet doen, zullen zij de plaats hebben in te ruimen van dezen die willen en in geweten kunnen voldoening schenken aan het verlangen der bevolking.*

« Ziedaar hoe het vraagstuk zich stelt in het Vlaamsch gedeelte des lands; misschien stelt het zich onder een anderen vorm in het Walenland?

« *Ik ben in staat u de namen te geven van* **103** *der 187 Kamerleden aan wie de kwestie van de diensttijdverkorting zal worden gesteld, ik zeg meer, van de verkorting tot zes maand. Ofwel zullen zij weigeren en hun mandaat neerleggen, ofwel zullen zij zich bij den duidelijk uitgesproken wensch aansluiten. En indien zij het niet doen, zullen anderen het doen in hun plaats.* »

Als er op dit oogenblik geen 103 stemmen tegen 84 in de Kamer gevonden worden voor den zesmaandendienst, dan is het omdat de katholieke demokratische vertegenwoordigers, die zich op hun Congres van 30 Oktober 1927 voor den zesmaandendienst hebben uitgesproken, niet vrij genoeg zijn om hun gegeven woord te houden.

De Kristene Vlaamsche Werklieden en katholieke vlamingen zullen de konklusie trekken in 1929.

De Vl.-Nationalisten
en de hervorming van het Belg. leger

Een van de enormste ongerijmdheden — om geen ander woord te gebruiken — die volksvertegenwoordiger Van Schuylebergh ons, nationalisten, voor de voeten heeft geworpen, bij onze polemiek rond de militaire regeeringsvoorstellen, is wel de volgende:

«Wat wilt gij, nationalisten u bekommeren om de verdediging van België! Uwe kreet is: «Voor 't Belgieksken, nikske!»

En die brave snul dacht dat hij een argument gevonden had!

Als België te zijner verdediging bij den aanstaanden oorlog geen beroep deed ook op de Vlaamsche Nationalisten, — een beroep doen is een zachte manier van spreken, — dan zou de militaire wettenboel ons inderdaad al heel wat minder interesseeren.

Maar België schijnt niet geneigd een ons Vlaamsch kanonnenvleesch te laten ontsnappen.

Zelfs Vlaamsche Nationalisten die beslist onwaardig waren dienst te doen in het roemrijk Belgisch leger, van wie de legeroverheid zelf moest toegeven dat ze waren «moralement inapte» om officier te worden, zelfs nationalisten van dat slag als onze vereerde vrienden Wies Moens en Pol Beeckman kregen toch een Belgisch soldatenpak op den rug.

Dus bij den aanstaanden oorlog zullen alle Vlamingen, ook de nationalisten de eer en het genoegen hebben te bloeden voor het Parijsche moederhuis en zijn Belgische succursale.

Tenzij... maar dat is een andere geschiedenis.

Ik heb drien zoons, de legerwet die nu uitgewerkt wordt, zal mogelijks een grooten invloed uitoefenen op hun leven en misschien draagt deze wet hun dood in hare bepalingen en ik, hun vader, zou het recht niet hebben het mogelijke te doen om dat onheil van mijne kinderen af te weren!

Ge moet Van Schuylenbergh heeten om zulke ongerijmdheden — 't woord is veel te zacht — uit te denken.

Wij, Nationalisten, hebben ons niet laten uitkoopen om ons volk uit te leveren als Senegaleezen ter verdediging van het verdrag van Versailles.

Dat is een eerste reden waarom wij ons wel interesseeren voor de legerwet.

Er is een tweede reden.

En hier verwijzen we m. Van Schuylenbergh naar het veelbesproken artikel «La question militaire et la commission mixte» verschenen in de Revue belge van 15 April 1928.

Volgens de schrijvers van dit artikel — hoofdofficieren van het Belgisch leger — wil de stafoverste «de rol van ons leger slechts onder oog nemen als diegene van een strategische voorwacht of van een «détachement» ten voordeele van de geallieerden werkend (blz. 119).

«Om den oorlog te winnen overeenkomstig de klassieke regelen, rekenen zij (de ontwerpers) in voornaamste orde op de geallieerden waarvan we — overeenkomstig 't principe van 't ééne kommando — **van in vredestijd de ondergeschikten zouden worden in militair en de vassalen in politiek opzicht».** (blz. 119. Onderlijning van ons)

«... het valt op dat we aldus onze rechten en plichten van vrij volk zouden opgeven, om in **voornaamste orde** de verdediging van ons grondgebied toe te vertrouwen aan geallieerden die, geen het minste belang hebben als verdedigingspositie onze Oostergrens te nemen maar die, integendeel, zooals generaal Gallet het in de gemengde militaire kommissie zelf gezegd heeft, een kapitaal belang hebben den oorlog in België te houden.

«Het aandringen en de haast van onzen Staf om niet alleen de forten van Luik maar ook die van Namen en Antwerpen in staat te stellen, zou zich verklaren, door den wensch der geallieerden om den beslissenden slag te leveren op een stelling gaande over Givet, Namur en ANTWERPEN, die ze als zeer sterk beschouwen en **voldoende van hun eigen grondgebied verwijderd om dit te beschutten tegen invallen».** (blz. 111. Onderlijning van ons).

Laten we deze beschouwingen eenigszins commentarieeren.

De vaders van de nieuwe wet zien in het Belgisch leger dus nog alleen een voorhoede van het Fransche leger.

Dit Belgisch leger zou dus niet meer tot opdracht hebben de bescherming van het Belgisch grondgebied, maar de voorbereiding van de overwinning der Fransche legermacht.

Ook een deel van ons Vaderland, Vlaanderen, zou aldus ten tweeden male worden prijs gegeven aan de verwoesting om den oorlogsgeesel uit Frankrijk te houden.

Denkt m. Van Schuylenbergh niet dat zóo iets ook de Vlaamsche nationalisten kan interesseeren?

Antwerpen, Mechelen, Leuven, drie belangrijke historische Vlaamsche steden zouden opgeofferd worden om Parijs te beschermen en m. Van Schuylenbergh vraagt:

«Wat gaat u, Vlaamsche Nationalisten, dat aan?»

Maar er is nog meer.

We vestigen de aandacht op dezen zin: «we zouden van in vredestijd de vassalen worden in politiek opzicht».

België, militaire en politieke vassaal van Frankrijk, dat beteekent voor Vlaanderen versterking van de Belgische verfranschingspolitiek in Vlaanderen.

En het dom gezicht van Van Schuylenbergh staat vol vraagteekens en met een idiote glimlach stelt hij de vraag: «Hoe kan dat om Gods wil de Vlaamsche nationalisten interesseeren?»

Maar dat is nog bijlange niet alles.

Wij, Vlaamsche nationalisten, zijn toch ook menschen, zou ik meenen, en leden van de Europeesche gemeenschap.

Als menschen en als leden van de Europeesche gemeenschap zijn we tegen de herhaling van de verschrikkelijke moordpartij van 1914-1918.

Welnu waar gaat Europa naartoe met al zijn nieuwe militaire verdragen, met zijn hernieuwden bewapeningswedloop?

Regelrecht naar een nieuwe slachting, die voor de Europeesche beschaving noodlottig kan worden.

We bevelen aan den h. Van Schuylenbergh de lectuur aan van een artikel van René Johannet «A la recherche de l'Europe», verschenen in de Revue de Paris van 15 Mei 1928.

Ik geloof niet, dat hij René Johannet zal kunnen verslijten voor een Duitschgezinde en zelfs niet voor een minder betrouwbaar Franschman.

We geven een paar citaten.

«Men heeft nochtans het gevoel dat er weinig zou noodig zijn opdat deze naties zich weer beginnen te verscheuren voor een beuzelarij. Men heeft eveneens het gevoel dat deze keer de ramp onherstelbaar wezen zou. **Het spel der «alliances» dat Montesquieu met reden als een der afdoenste oorlogssymptomen beschouwt woedt heftig.** De Volkerenbond is zeer dikwijls slechts een voorwendsel tot geheime onderhandelingen. Men put zich uit aan tijdrekeningen. De bureelen van Geneve hebben berekend dat in 1940 de mannelijke bevolking van twintig tot dertig jaar verdubbeld wezen zal in Italië als in Duitschland, terwijl ze in Frankrijk slechts met enkele punten zal gestegen zijn. Onnoodig te herinneren wat het jaar 1935 aan voorzeggingen heeft. Welke bekoringen! Op het oogenblik dat Europa zal behoefte hebben aan het ijzeren keurslijf van het koelste verstand, van het meest vaste gezag, van de strengste traditie, op een oogenblik dat de dagorde zou moeten zijn: voorzichtigheid, en nog voorzichtigheid en altijd voorzichtigheid, levert Europa zich over aan de slechtste verdeelingspassies, ziet — inbegrepen — af van de eendracht dié alleen Europa redden kan.

«Het Westen heeft slechts noodig beschermd te worden tegen zich zelf, maar op dat gebied is de ramp nakend en dreigt ze verschrikkelijk te worden. Men moet nochtans niet wanhopen voor de taak wanneer men de uitgestrektheid ervan beschouwt... Een verwezenlijkte vooruitgang, bijvoorbeeld op militair gebied met de afschaffing van den verplichten dienstijd, zou elders onmiddellijk en gunstige terugslag hebben...»

En terwijl over heel Europa zulke waarschuwende stemmen opgaan is een kleine Staat als België, die eerst en meest gebaat zou zijn bij de uitschakeling van het oorlogsgevaar, bezig om zich in den dienst te stellen van een groote imperialistische Staat als Frankrijk.

En dat zou ons, Vlaamsche Nationalisten, niet interesseeren.

Men moet een geperfectionneerde steenezel zijn om zulken onzin uit te kramen.

De rol van het Davidsfonds

Open brief aan den alg. Secretaris, den heer Amter.

Waarde heer Amter.

U weet al dat ik het Davidsfonds geen al te goed hart toedraag: voor den oorlog onderlijnden we de kritiek van Karel Van den Oever z.g. reeds met applaus, gedurende den oorlog hebben we dan dat oud voos ding tegen Vlaanderen zien ijveren en onze vijandige houding werd door het naoorlogsch gedrag van dat «goed werk» zeer weinig gemilderd.

Toch heb ik me nog eens laten overreden om een feestzitting van het Davidsfonds bij te wonen: enkelen van mijn vrienden hadden zich laten lijmen door zoete woordjes tusschen vier oogen en waren lid geworden.

Zij beweerden dat mijn kritiek geen steek meer hield, dat het Davidsfonds van de dwalingen zijns weegs terug was gekeerd en werkelijk geworden een a-politiek cultuurgenootschap, waar plaats was voor alle Roomsche Vlamingen.

Ik heb mijn misleide vrienden nooit geloofd, mijnheer de secretaris.

Ik ken den toestand te goed in m'n arrondissement om niet te weten dat het Davidsfonds is en wenscht te blijven een min of meer gecamoefleerde partij-instelling.

Willen we voorloopig de toestand te G'sbergen even ontleden.

Van alle eeuwigheid bestaat een bestuur.

Door cooptatie «vernieuwt» dat bestuur zich zelf.

Aan het hoofd prijken sinds onheuglijke tijden de deken, de principaal van het college, de superior van de Josephieten.

Niemand van ons heeft te G'sbergen zoo'n wonder iets als een Vlaamschgezinden deken gekend.

Iedereen weet dat de «orde» der Josephieten uitblinkt boven alles en allen door hare franschdolheid: kwade tongen beweren zelfs dat de «leeraars» in dezer colleges hun gebrek aan kennis vergoeden door een 18-karaatsche franskiljonnerij.

De superior van zulke onderwijsinrichting zetelt in het eerebestuur van een Vlaamsch cultuurgenootschap.

Blijft de principaal van het college en den dag waarop de hoed van een Vlaamschgezinden principaal van G'sbergen wordt geexposeerd ga ik er naar kijken.

Dat is het eerebestuur van het Vl. cultuurgenootschap.

Blijft het bestuur.

Aan het hoofd een katholiek partijpolitieker.

Voor dezen, de h. V. Dierickx, oudvolksvertegenwoordiger, tot voor enkele weken nog lid van het bestuur. Hij was nog bestuurslid van de afdeeling G'sbergen toen hij zijn bespottelijken anti-amnestie-brief publiceerde in de Libre Belgique.

Niettegenstaande het Davidsfonds voor amnestie was uit gekomen, heeft noch het hoofdbestuur noch het bestuur van G'sbergen den h. Dierickx verplicht ontslag te nemen.

Na voorzitter Dierickx is gekomen voorzitter J. Van den Daelen, kath. provincieraadslid. Van dezen laatste zegt men dat hij Vlaamschgezind is. Een sympathieke jonge man is hij zeker, maar ik weet niet best welke zijne huistaal is.

Als secretaris fungeert, eveneens sedert onheuglijke tijden, een leeraar uit het college die doorgaans Vlaamschgezind is.

De rest van het bestuur is cooptatie.

Maar niettegenstaande die wetenschap liet ik me toch door mijn vrienden meetronen naar die vergadering waar U, meneer Amter, zou spreken.

U zou percies over de inrichting van het Davidsfonds, buiten en boven de politiek, lijk men dat in Vlaanderen zoo plechtstatig-onjuist zegt, spreken en, altijd volgens mijn vrienden, ik zou nu eens de proef op de som hebben dat mijn kritiek werkelijk verouderd en uit den tijd was.

Ik ging dus naar uwe feestzitting ter gelegenheid van 11 Juli.

Buiten het twintigtal nationalisten die met me waren meegegaan uit nieuwsgierigheid, waren er voor die feestzitting diep in de vijf en twintig Davidsfondsers opgekomen.

Toen ik naderhand uit uw mond mijnheer Amter, vernam dat er in de afdeeling G'sbergen bij de 600 leden waren, dan heb ik niet zonder eenige schamperheid op de bewustheid van dit georganiseerd Vl. cultuurleger gedacht.

Papieren organisatie, mijnheer Amter.

Met 30.000 van zulke leden is en blijft uw Davidsfonds ten eeuwigen dage een dooie boel.

Ik heb aandachtig geluisterd naar uw betoog, meneer Amter en vooral deugd gehad van uw voorzichtig-gedoseerde guldensporensche inleiding.

U moest zoo iets publiceeren, als modèle de genre.

Ook de lengte van uw slot over het a-politieke van de Davidsfondsorganisatie hebben we gewaardeerd.

Ook hier is de wil goed, dacht ik en die meneer Amter bedoelt gewis het beste, maar het vleesch is krank en ik bezag de overheidspersonen op de eerste rij.

Weet u wat, meneer Amter! Die dikke menschen daar van voren hebben u dat alles zeer braafjes laten voorlezen, maar probeert nu eens van uit uw hoofdbestuur te Leuven dat om te zetten tot werkelijkheid: ik wed voor al wat ge wilt, dat eer het jaar om is, dat het hoofdbestuur zal gezuiverd zijn van de aanwezigheid der heeren Amter en Boon.

De dikke buiken of als ge wilt, de pezzi grossi ook genoemd de grosses légumes zijn in Vlaanderen de baas.

Jullie mogen praten, maar mogen niets doen.

Jullie mogen wel even de theorie verkoopen op voorwaarde dat u begint met een hoofdsche buiging, een «Z. E. H. Deken» en den lof zingt van het bestuur, dat handelt dwars tegen geest en letter van uwe theorie.

Och, mijn arme meneer Amter, terwijl de tweede spreker aan den gang was heb ik herhaaldelijk uitgezien naar U om te zien of u kon blozen.

Wie had er u die grap gespeeld?

Ja, die dikke buiken zijn niet altijd zonder humor, mijn arme meneer de secretaris.

Maar wie ik meest bewonderd heb dat was de secretaris van de afdeeling G'sbergen: hij stelde u voor en bedankte u in komisch-uitbundige woorden en na u stelde hij den tweeden spreker voor en bedankte hem eveneens in dezelfde komisch-uitbundige taal alhoewel u beiden mekaar zoo ontroerend schoon tegengesproken had.

«Het Davidsfonds buiten en boven de politiek» had u geijverd.

En toen kwam die brave boereningenieur — dat boomke, lijk de h. secretaris van afdeeling G'sbergen hem noemde — en flapte daar een boerenmeeting uit zijn botten dat ik compassie kreeg met u, mijn armen meneer Amter.

En terwijl die sukkelaar daar op het verhoog met den brei van zijn Belgisch Vlaamsche slechtsprekendheid heel het zaaltje overmorste, heb ik er zitten aan denken wat een in wezen en werkelijkheid Vlaamsch cultuurgenootschap in Vlaanderen zou kunnen presteeren.

Maar dan geen cultuurgenootschap opgevat als «goed werk», verstrekkende wat men in sommige kringen «degelijke» en ook wel «deugdelijke» lectuur noemt, geen «goed werk» onder de protectie van meneer pastoor.

Lijk het Davidsfonds nu is, kan het niets worden: geen doopsel kan zijn erfzonde uitwisschen; het is en blijft een legaat uit den treurigsten tijd van de Vl. Beweging en al de lofwaardige pogingen van een overigens zeer verdienstelijken secretaris zullen daar weinig aan veranderen.

Mijn waarde heer Amter, in West-Vlaanderen waar het Davidsfonds om zeggens niet bestond, hebben de nationalisten zich op enkele plaatsen voor de taak gespannen.

Ik verneem met genoegen dat hier en daar het Davidsfonds er tegengewerkt wordt door wat men gewoonheidshalve de geestelijkheid noemt: dat is zeer goed nieuws voor het Davidsfonds.

Kon dat overal over heel Vlaanderen eens het geval zijn: het Davidsfonds zou een derde min leden tellen, maar het zou leven en er zou iets van uitgaan.

Nu gaat er niets van uit noch uit zijn boeken, noch uit de rest, dan reeuwreuk.

Alles negatieve kritiek, zult u me laten opmerken heer secretaris.

Misschien, maar als onze vrienden uit West-Vlaanderen mede zullen hebben ondervonden dat vijf jaar kunstmatige ademhalingspogingen een lijk niet tot het leven kunnen wekken, dan zal de tijd voor ons gekomen zijn en intusschen ook de mogelijkheid om een eigen Vlaamsch cultuurgenootschap te stichten naast en als volledig van onze andere organisaties.

Hoogachtend

A. D'HAESE.

Uit onzen Pijlkoker

Ongevallen die konden vermeden worden.

De zandige streek rond Beverloo is dat gedeelte van ons land waar het in den zomer het heetst, in den winter het koudst is. Men beseft welke tropische temperatuur er nu heerscht, nu men aan de zee, waar de bries nochtans het koelste is, met zichzelf geen raad meer weet.

Kolonel De Coninck, bevelhebber van het 3e regiment jagers te voet, dat nu te Beverloo kampeert, schijnt niet te begrijpen dat de warmte doodelijk kan zijn. Hij beval dat een wapenschouwing zou gehouden worden ter gelegenheid van de erkenning van nieuwe officieren en reserve-officieren. Plechtigheid die geheel overbodig is.

Het regiment kwam, na de oefening van den dag naar de opgegeven verzamelplaats. Natuurlijk lang voor het vastgestelde uur. Het duurde 35 minuten eer de kolonel verscheen. Dan begon de gekende tralala van «portez-armes», enz., voor de kolonel, voor het vaandel, voor de Brabançonne en voor nog veel andere zaken. De soldaten kregen zoowat 65 maal het geweer, door de bajonet verzwaard, op de schouders te heffen, te bieden en weer neer te zetten.

Elf jongens vielen er bij neer. Kameraden brachten enkelen naar het kamp terug, anderen moesten op draagberries vervoerd worden.

Als geen enkel soldaat bezweek, is het waarlijk niet de schuld van kolonel De Coninck.

Jaarbeurs van het Vlaamsch Economisch Verbond.

De plechtige opening der Jaarbeurs in de stedelijke feestzaal te Antwerpen is bepaald op Zaterdag 11 Augustus om 4 uur 's namiddags. Een groot aantal firma's uit de provinciën Oost- en West-Vlaanderen, Brabant, Limburg en Antwerpen zullen er aan deel nemen, benevens drie firma's uit Nederland.

De katholieke onderwijzers aan het adres van M. Marck en Co.

In een artikel «Remembre» schrijft onder meer «Onze Gilde», orgaan van de Katholieke Onderwijzersgilde van Antwerpen, eere-voorzitter: H. Marck het volgende:

«Aldus zien wij alleen maar de menigvuldige communiqués en de «x» audienties bij minister Zoo en zoo en andere personnages. Wat heeft het geholpen? Heeft het aarde aan den dijk gebracht? Dat er nog steeds eenvoudige lieden te vinden zijn, die meenen dat de perekwatie ontstond onder dèn druk der gesyndikeerde onderwijzersgroepeeringen van velerlei kleur en meening, dat er nog menschen zijn die zulk een apekool slikken, moet ons verheugen, want bij hen werd het goede geloof nog niet uitgemoord. De regeering heeft gehandeld naar haar eigen plan, dat een noodzakelijk gevolg is van haar eigen stabilisatieproject. Wie de actie van de haute finance volgde, weet, wat voor ons onderwijzers, kleine burgers, die betrouwvol hun spaarcenten aan den Staat toevertrouwden, de stabilisatie te beteekenen heft. Toen zwegen we omdat er geschermd werd met redding en heil van het land. Voor de tweede maal worden we op hetzelfde altaar geofferd. En wat zal het helpen? Weten de jonge onderwijzers welke offers de nieuwe militaire wet van hen vergt? Weten allen hoe groot de sommen zullen zijn door het nieuwe wetsontwerp verslonden?

«'t Is te laat den put te vullen als 't kalf verdronken is. Uit bittere ervaring wete ieder voortaan zijn nut te trekken. Onze vertegenwoordigers, onze leiders, moeten weten dat in 't vervolg de belangen van hen, wiens intresten ze verdedigen, niet meer mogen opgeofferd worden aan het «non possumus» van 'n «union sacrée» of haar eerste minister. Met menschen die steeds den mond vol hebben van onderwijs en onderwijzer, maar met «boter bij den visch» niet te spreken zijn, is onze actie niet gediend».

Zonder geestdrift.

Donderdag 19 Juli vergaderde de Middenraad van het Algemeen Christen Werkersverbond.

De Standaard geeft aldus verslag:

«Na dat verslag was uitgebracht over de politieke actie in de Waalsche arrondissementen en over het internationaal kongres te Keulen, werd een bespreking gehouden over de legerkwestie. De legerontwerpen van de Regeering worden aanvaard, DOCH ZONDER GEESTDRIFT.

De vergadering stemde in met de uitleggingen welke door den h. Poullet werden verstrekt.

Ten slotte sprak de h. Heyman over de socialistische obstructiepolitiek en besloot de vergadering een aktie te voeren tegen de aanvallen en verdachtmakingen van de socialisten en van de Vlaamsche Nationalisten.

De bespreking verliep in een serene en hoffelijke stemming».

Door dat verslag weten we nu toch dat de Katholieke Demokraten en Vlamingen hun principepen verloochenen, zonder geestdrift.

Mr Vindevogel, katholiek demokratisch Kamerlid voor Oudenaarde, verklaarde op de vergadering aldaar gehouden op Zondag 22n Juli, dat de koopprijs van **AMNESTIE** *de stemming van de legerwet is.*
Zal Mr Van Cauwelaert z'n partijgenoot en collega logenstraffen ?

Mr Vindevogel heeft aldaar in het openbaar verklaard dat hij, op de vergadering van de katholieke Vlaamsche Kamergroep gezegd heeft de legerwet niet te zullen stemmen in de hoop dat anderen hem zouden gevolgd hebben.
Geen enkele katholiek demokratische volksvertegenwoordiger is daarop ingegaan.

Mr Vindevogel verklaarde nog dat hij niet kon begrijpen hoe een knap man als Kamerlid Vos in de Vlaamsch nationalistische partij terecht komen kon, een partij die niets vermocht of nooit iets zou kunnen.
Wij vragen aan den heer Vindevogel wat hij wel zal kunnen in een partij waar de leden niet eens volgens hun overtuiging handelen mogen of kunnen ?

DOKUMENTATIE

De Legerontwerpen voor de Kamer

De heer Poullet, verslaggever, heeft dus, namens de bijzondere commissie, de geamendeerde wetsontwerpen op de werving en de dienstverplichtingen en op het gebruik der talen bij het leger, ingediend.

Over het eerste is reeds alles gezegd en n.l. ook dat het in heel het land en niet het minst in de Vlaamsche middens, een ontgoocheling van belang heeft meegebracht.

1. **De Diensttijd.** — De diensttijd wordt op 8 maand teruggebracht, met dien verstande evenwel dat er, van de 44.000 dienstplichtigen die jaarlijks worden ingelijfd, hoogstens 23.000 acht maand zullen dienen, terwijl de 21.000 overblijvenden om allerlei redenen en vooral om wille van de dekking 12 tot 14 maand onder de wapens zullen behoeven te blijven.

Bovendien zullen allen nog tot ééne terugroeping van 6 weken en tot 2 terugroepingen van 8 dagen worden verplicht; zoodat, per slot van rekening de gemiddelde duur van den diensttijd 11 tot 12 maand zal zijn.

Benevens deze stijgende persoonlijke lasten vergt de nieuwe legerwet een ontzaglijke financieele inspanning. De geldelijke vergoedingen die aan langer dienenden zullen worden uitbetaald, bedragen natuurlijk ettelijke millioenen. Maar het is vooral de reuzenaankoop van wapens en oorlogstuig en de aanbouw van versterkingen — trouwens als conditio sine qua non van dienstvermindering gesteld — die het land brengen voor een afgrond van uitgaven welke, zelfs bij benadering, niet te schatten zijn. En zulks geschiedt op een oogenblik dat de staatsgelden met de meeste omzichtigheid zouden moeten worden beheerd.

«Maar, zoo schreef Dr H. in «De «Standaard» van 8 Juli l.l., hieruit «blijkt zonneklaar, dat ons aanspan«nen met Frankrijk, onze grootmo«gendheidspolitiek, ons gemis aan zelf«standigheid thans het land bitter te «staan komen en ons tot immer meer «militair prestaties verplichten. Hoe «dikwijls is hier gezegd, daar we niet «van dezelfde grootte zijn, dat het ge«vaarlijk was met groote heeren ker«sen te eten? Maar neen, in plaats van «bescheiden, voorzichtig en onzijdig» «te zijn tegenover alle groote Staten, «heeft het klein België een hooge «borst gezet en aan alliantiepolitiek «gedaan. **Thans betalen we de reke«ning: forten aan de Maas, een ver«sterkte legerinrichting, een gehypo«thekeerde toekomst».**

2. **De indeeling.** — Blijft ten slotte de indeeling der manschappen. Deze zal per provincie geschieden. Luidens artikel 2 van het wetsontwerp «wor«den de miliciens aangewezen voor de «garnizoenen in de provincie waarin «zij voor de milicie ingeschreven zijn «en zulks tot beloop van de er geka«zerneerde getalsterkten. Het gebeur«lijk overschot wordt ingedeeld bij de «naburige garnizoenen van hetzelfde «taalgebied waarvoor het getal mili«ciens beneden de organieke behoef«ten blijft».

Anderzijds kunnen de specialisten en de voor de legertroepen geschikte elementen in verschillende provinciën en desnoods over heel het grondgebied aangeworven worden.

Welnu, de 4 Vlaamsche provinciën leveren voor de klas 1928, gezamenlijk 19.943 dienstplichtigen en de kazernes bieden slechts genoeg woonruimte voor circa 13.000 man.

Vermits de indeeling per provincie «tot het beloop der er gekazerneerde getalsterkten» geschiedt, zijn er dus 7000 dienstplichtigen die in de Vlaamsche provinciën niet kunnen blijven en naar Brussel en Wallonië zullen moeten gebracht worden.

Brabant daarentegen levert een contingent van 6.078 dienstplichtigen, doch bezit woonruimte voor meer dan 10.000 man. Worden de overblijvende Vlamingen daar in de kazernes ondergebracht, dan zullen er niettemin toch nog ongeveer 3.000 man naar Wallonië moeten verhuizen.

Het is dus een eerste vereischte in Vlaanderen kazernes beschikbaar te maken.

Maar bovendien telt het leger 7000 specialisten en worden gemiddeld 8660 man van het contingent voor de legertroepen aangewezen.

Welnu, luidens artikel 2 der wet op de werving, kunnen die 15.660 man — het zijhaast de 4/10 van het gezamenlijk contigent — van de eene naar de andere provincie overgebracht en zelfs over heel het grondgebied gelicht worden naar willekeur van den legerstaf, zoo deze slechts oordeelt dat hij de «geschikte» elementen alleen op die wijze kan samenbrengen.

En tevergeefs zoekt men in het wetsontwerp op het gebruik der talen (2e ontwerp) een tekst die het taalregiem bepaalt van deze, naar alle verwachting gemengde, troepen.

Kortom, hoe men het ook beschouwe, het ontwerp op de militaire verplichtingen is geenszins een stap vooruit op den weg der geleidelijke ontwapening, al schijnt de heer Poullet dit te willen beweren met er op te wijzen dat het getal der dienstplichtigen alsmede de duur van hun diensttijd werden verminderd. Hij vergat evenwel te spreken over de talrijke opnieuw dienende die het tekort aan dienstplichtigen zullen komen aanvullen, en tevens over de ontzaglijke aankoopen van allerhande oorlogsmateriaal; deze zullen de twee tegenwaarden uitmaken van een schijnbaar tegemoetkomen van den legerstaf.

Dat zoogezegd demokratische en vredesgezinde ministers zich tot dergelijk manœuver hebben geleend, heeft, in den lande, tot bij de eenvoudigste lui, bittere teleurstelling en hevige misnoegdheid verwekt.

* * *

Het wetsontwerp op het gebruik der talen bij het leger.

Een andere kwestie is het gebruik der talen bij het leger.

«De Standaard» van 12 Juli l.l. schreef desbetreffend: «Het nieuw legerstatuut brengt ons een grooten «stap dichter bij het beginsel dat op den duur toch op alle gebied moet zegevieren, t. n. de gelijke behandeling van Vlaming en Waal».

Wat m. a. w. beteekent: de gelijkheid is nog niet bereikt, maar ze komt toch voor wie geduldig kan wachten. Welnu dan kan het geen zelfbewust Vlaming bevredigen; een ontwerp dat de ongelijkheid bevestigt, is een slecht ontwerp.

En men vraagt zich in gemoede af waarom Vlaamsche Kamerleden eens te meer die ongelijke behandeling aanvaarden.

Het neergelegde wetsontwerp gaat van de oude stelling uit: de officier moet de taal der onderhoorigen kennen; wij gaan van dit standpunt uit: rechtvaardigheid en gelijkheid.

Op een andere plaats verwijt «De Standaard» de Vlamingen hun ongeduld.

Welhoe, is er een volk dat verduldiger de Rechtvaardigheid heeft verbeid en, met een meer bewonderenswaardige, om niet te zeggen onverklaarbare en lafhartige goedzakkigheid, sinds haast honderd jaar om gelijkheid «in rechte en in feite» vraagt?

Het is dan ook een bittere spotternij de Vlamingen er een verwijt van te maken dat ze met ongeduld op gelijke behandeling aandringen. Keeren wij echter tot het wetsontwerp terug.

1. **Het kommando blijft Fransch.**

Een eerste vaststelling is dat het Fransch de taal blijft van het kommando en van het beheer. De meerderheer wordt dus aangevoerd in de taal van de minderheid.

Dit punt wordt trouwens zorgvuldig ontweken in het verslag van den heer Poullet — die eens beloofde den eisch van Vlaamsch kommando te zullen verdedigen, — hoewel het naast dit der indeeling het meest belangrijk is.

Kommando en beheer liggen aan den grondslag van de militaire organisatie, **zij betreffen immers de leiding; deze blijft volledig Fransch.**

In verband hiermee schreef «La Nation Belge» op 10 Juli l.l.:

«Zoolang het eentalig regiem slechts «op de lagere gegradeerden en op de «manschappen zal toegepast worden «en dat de dienstbetrekkingen tus«schen de legeroversten zooals voor«heen alleenlijk in het Fransch zullen «geschieden, zal er noch een Vlaamsch «noch een Waalsch leger zijn.

«Vergeten wij niet dat het officie«renkorps den geest van het leger «vormt en dat het de bewaarder is «van zijne overleveringen».

Onze Vlaamsche jongens blijven dus aangevoerd door Franschsprekende en Franschvoelende officieren!

Voorwaar, men kan het Vlaamsche Volk geen dienstbaarheid opleggen zoo vernederend als deze!

Hun 21e Juli

De patriotische bladen zijn niet zeer tevreden over de manier waarop in Vlaanderen het feest der Belgische verdrukking werd meegevierd, want niet alleen te Antwerpen hadden de Belgen reden tot klagen, het wordt van lieverlede een algemeen verschijnsel.

Bij ons trok er 's voormiddags een troepje bezoldigden naar het Deum.

Op andere jaren werden deze Belgen-uit-profijt opgeleid met muziek: nu was het muziek thuis gebleven en het stoetje leek erg op een begrafenis.

's Namiddags werd er op de markt een zeer matig bijgewoond balspel gegeven.

Daarmee was 't uit: de bevlagging algemeen na den oorlog, wijst hoe langer hoe grooter gapingen.

Nog enkele jaren Vlaamsch-nationale actie en alleen zij die leven van de Belgische bezetting zullen nog durven vlaggen.

En nochtans de Belgen hadden hun best gedaan om er den moed in te krijgen: te Geeraardsbergen b.v. had de oud-schepen van financien, die een weekbladje uitgeeft een hip-hip-hoera artikel geschreven over het een en onverdeelbare.

De Klok van onzen oud-schepen begint leelijk te verachteren: sedert de man een paar jaar schepen is geweest om dan door de nationalisten buitengebonjourd te worden, is het patriotisme naar zijn hoofd geslagen.

We hopen niet hem te kunnen bekeeren, maar misschien kan het overwegen van het volgend citaat uit het werk van Albert Demangeon, professor aan de Parijsche universiteit, Belgique-Pays-Bas, tweede deel van de Geographie universelle, publiés sous la direction de P. Vidal de la Blache et L. Gallois, Parijs 1927, blz. 52, hem toch eenig goed doen.

Hij zal er allicht in merken dat er buiten de Libre Belgique nog dingen gedrukt worden.

Ik vertaal dus :

De Belgische nationaliteit. — Deze verscheurdheid van taal stelt het probleem van de Belgische nationaliteit. Zouden er twee nationaliteiten in België bestaan? Niettegenstaande het samenleven van drie talen kan men de stevigheid van de Zwitsersche nationaliteit niet toochenen. Maar de Zwitsersche republiek heeft achter zich een bestaan van zes eeuwen en dit lange gemeenschappelijke leven heeft de drie elementen vast aan mekaar geklonken. De Belgische Staat integendeel duurt nog geen eeuw. Walen en Vlamingen hebben nog hun evenwicht niet gevonden, ook niet de bazis van hun gemeenschapsleven; vandaar driften die den Staat beroeren. Sommigen zijn van oordeel dat deze tweeledigheid van taal beantwoordt aan een tweeledigheid van beschavingen en belangen: aan den eenen kant in Vlaanderen, een tamelijk verachterde boerenbevolking, gebogen over een bodem die haar eigendom niet is, tevreden met een lagen levensstandaard, uitwijkend om hun lot te verbeteren; anderzijds in Wallonië eveneens landbouwers, dorpelingen veelal eigenaars van hun grond, beter onderwezen, winnend hoogere loonen; aan de eene zijde de handelsbelangen van een groote haven die leeft gedeeltelijk van vreemd goederenverkeer, aan de andre een nijverheidstreek die de vreemde concurrentie vreest; eenerzijds Vlaanderen dat alleen zijn taal wil spreken, anderzijds Wallonië dat zijn taal niet langer wil laten verdrukken door deze van de meerderheid. Ziedaar, zegt men, de elementen van het separatisme. In werkelijkheid stelt men zich de twee deelen van België niet goed voor levend elk op zijn eigen, gescheiden door een heusche grens, afzonderend wat niet meer zou bestaan of zou verkwijnen zonder de Belgische eenheid, Antwerpen, Brussel, Charleroi en Luik, Congo. Maar men kan zich gemakkelijk in de plaats van den huidigen Staat, die gebouwd werd naar centralistisch patroon, een Staat denken gebouwd naar federalistisch model, die aan de twee groepen hun autonomie zou laten zonder den nationalen samenhang te vernietigen.

«Niets in het verleden van België maakt van de centralisatie de bestaansvoorwaarde van de nationale eenheid...»

* * *

Onnoodig er bij te voegen dat wij het niet eens zijn met den heer Demangeon: wij denken aan het herstel van het rijk der Nederlanden en de snullen die ons verwijten dat we «het vaderland» nog willen verkleinen doen ons glimlachen.

Maar een citaat als dit van Demangeon bewijst eenvoudig dat die kleinstadsautoriteiten, die hunnen bagont uit de Libre Belgique halen, al een goe 15 jaar achteruit zijn op de algemeene gedachtenbeweging.

Binnen 15 jaar zal men ze zelfs met geen verrekijker meer ontwaren de Vlaamsche napraters van het Brusselsche «Une et indivisible».

De Handelsbank

biedt U haar voordeeligste plaatsingen aan, gewaarborgd door den sterken Bankgroep HANDELSBANK, FONDSENBANK en NOORDSTAR met een gezamenlijk kapitaal en reserven van ruim ZESTIG MILJOEN.

KASBONS 6 maanden op naam of aan drager 6 t. h. bruto of 5,10 t. h. netto.

KASBONS 3 maanden op naam of aan drager 5,50 t. h. bruto of 4,59 1/4 t. h. netto.

Abonneert U op de BEURSBODE, het vertrouwbaarste weekblad voor financieele en economische belangen. Proefnummers op aanvraag.

Abonnement tot einde 1928 fr. 15.

HANDELSBANK N. V., Kalanderberg 1, Gent en al hare Agentschappen en Bijkantoren door gansch het Vlaamsche Land.

I. ZESDE BEGROETINGSDAG

op Zondag 12 Augustus te Bergen-op-Zoom

(Vroeger aangekondigde datum vervalt).

Het Verbond van Vlaamsch-Hollandsche Vereenigingen noodigt alle Vlaamsche Nationalisten uit Vlaanderen en Holland uit tot het bijwonen van deze samenkomst, waarop alle verschillen vergeten zijn, en de liefde voor Vlaanderen ons vervult met hoop en vertrouwen. Ook belangstellende Noord-Nederlanders zijn welkom.

Twee sprekers zullen het woord voeren. Er is ruim tijd voor gezellig samenzijn en voor het bezichtigen van het karaktervolle stadje.

Bijeenkomst aan het station te 11,15 uur. Vergadering van 11,45 tot 12,30 u. Huldiging der oudste aktivisten en slotvergadering te 16 u.

Uitstekende treinverbinding! Aankomst uit Vlaanderen te Roosendael 10,41 Vertrek uit Roosendael 11,01 u. uit Rotterdam 9,13 u. uit Den Haag 8,38 u. uit Utrecht 8,53 u. uit Amsterdam 7,45 u. of 7,52 u. Aankomst te Bergen-op-Zoom te 11,16 u.

Terugreis : uit Bergen-op-Zoom 17,51. Aankomst te Roosendael 18,08 uur. Vertrek naar Vlaanderen 18,38 u. naar Rotterdam, Den Haag, Amsterdam: 18,15 u. naar Utrecht 18,14 u.

Van uit Merxem gaat een stoomtram regelrecht naar Bergen-op-Zoom Men kan ook een autobus huren van uit Antwerpen.

II. DIETSCHE LANDDAG

op Zaterdag 11 Augustus te Bergen-op-Zoom.

Evenals het vorige jaar: een bijeenkomst van een klein aantal Dietsche voormannen uit Holland, Vlaanderen en Zuid-Afrika. Korte mededeelingen. Gelegenheid tot gedachtenwisseling over actueele onderwerpen. Gemeenschappelijke maaltijd en avondwandeling.

Bijeenkomst te 15,45 uur aan het station.

Het Verbond van Vlaamsch-Hollandsche Vereenigingen.

Nadere inlichtingen betreffende de twee Dietsche dagen te verkrijgen : Parklaan, 70, Bilthoven.

Aan alle trouwe IJzerbedevaarders

Nog enkele weken scheiden ons van 19 Oogst, **de dag der 100.000 !**

In honderden gemeenten richt men eene gezamenlijke reis in naar Diksmuide en is men geestdriftig aan het voorbereiden. Inderdaad, waar men ook over de IJzerbedevaart spreekt overal hoort men dat het getal verdubbeld is, ja in de meeste gevallen, soms vervierdubbeld in vergelijking met dit van verleden jaar.

Het zal dit jaar Vlamingen regenen te Diksmude!

Want geen Bedevaarder of hij zal het grootsche voetstuk willen zien van Vlaanderens IJzertoren, en in den namiddag: de machtige Zannekin-tafereelen die eenieders verwachting zullen overtreffen. De grondvesten voor het Heldenhulde kruis zijn gelegd op de stevigste basis; 85 zware betonpijlers werden 10 meter diep ingeheid en hierop eene breede betonnen plaat gegoten waarop men thans aan het voetstuk werkt.

Eerw. Heer Cyriel Verschaeve, de geestelijke vader onzer frontjongens, legde verleden Zaterdag 7 Juli, in allen eenvoud, den eersten steen, die ook door hem werd ingewijd.

De trouwe Bedevaarders der eerste ure zullen dit jaar met blijheid uit Diksmude vertrekken, want thans is den opbouw voor het IJzermonument werkelijkheid geworden. Men bouwt! Men stapelt steenen tot een toren van hulde en dankbaarheid. Duizenden steenen zijn noodig... en nog duizenden...

Brengt steenen aan !

opdat het geen toren van Babel worde, ten eeuwige schande der Vlamingen. Wie reeds een steentje bijbracht, waarom geen tweede? In vele gemeenten gaan de inzamelingen hun gang. Twijfelaars, waarom nog wachten? Nu is het de tijd; nu is Vlaanderen geestdriftig voor de Bedevaartgedachte. Nu moet ge inrichten. Zonder moeilijkheden gaat het niet altijd, maar met taaiheid en goeden wil, moet men er komen. Gaat het niet meer vóór de Bedevaart, bewerkt dan reeds de zaak om onmiddellijk na de Bedevaart de inzamelingen aan te vatten. Binnen een paar maand zullen er voor 400.000 fr. werken uitgevoerd zijn en Gij kent het bedrag der inzamelingen tot op heden! Het is dus noodig dat alle handen aan den ploeg worden geslagen.

Heel Vlaanderen komt dit jaar naar Diksmuide. De dankbaarheid tegenover onze IJzerdooden sterft niet, maar groeit dieper en dieper in het hart van ons volk. En welke trouwe bedevaarder zou er geen nieuwe naar Diksmude brengen? Want wie eens ter Bedevaart toog in vroom herdenken, wie eens de massa in de vlakte geschaard zag rond het Heldenhuldekruis, wie eens den eed van Trouw aan Vlaanderen beleed, komt telken jare terug. Bewerkt dus uw vrienden en kennissen. **Brengt allen ter bedevaart,** al weze ook de geldelijke opoffering lastig, bedenk welk offer ZIJ voor ons brachten, ZIJ die ginder een heel jaar verlaten liggen en die wij jaarlijks herdenken op Bedevaartdag.

De Sekretaris,

Cl. De Landtsheer.

Het bouwen van goedkoope Woningen

Hier volgt de samenvatting van de Koninklijke besluiten betreffende de premiën verleend door het Rijk aan de opbouwers van goedkoope woningen en de voorwaarden waaronder de Rijkspremiën worden verleend aan de niet bemiddelde personen; die voor hun eigen gebruik op een terrein dat hun toebehoort, eene goedkoope woning zullen hebben laten bouwen.

Het oud stelsel verlengd.

1. De personen, die, op verzoek, het bewijs zullen geven dat zij na 15 Maart 1926 en voor 22 Maart 1928 een goedkoope woning hebben laten bouwen, zullen de premiën, waarvan beneden sprake, verkrijgen onder de voorwaarden, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit, waarbij het verleenen van dit voordeel geregeld.

Premiebedrag: 3,000 fr. voor de huizen opgebouwd in de gemeenten: in de 1e categorie ingedeeld (60 000 inwoners of meer en in de daarbijgelijkgestelde gemeenten);

2,500 fr. in de 2e categorie ingedeeld (van 15,000 tot 60,000 inwoners en in de daarmee gelijkgestelde gemeenten);

2.000 fr. in de 3e categorie ingedeeld (minder dan 15.000 inwoners).

Deze premiën worden vermeerderd met:

10 t.h. voor 3 of 4 afstammelingen ten laste;

20 t.h. voor 5 of 6 afstammelingen ten laste;

30 t. h. voor meer dan 6 afstammelingen ten laste;

Maximum toegelaten voor de bouwkosten, de waarde der bijgebouwen daarin begrepen:

45.000 fr. in de gemeenten Antwerpen, Brussel, Gent en Luik, in de voorsteden daarvan, alsmede in de andere gemeenten van minstens 25,000 inwoners;

39.000 fr. in al de andere gemeenten van de eerste categorie;

32.500 fr. in de gemeenten van de tweede categorie;

28,600 fr. in de gemeenten van de derde categorie.

Deze sommen mogen vermeerderd worden met: 10 t.h. voor 3 of 4 afstammelingen ten laste; 20 t.h. voor 5 of 6 afstammelingen ten laste; 30 t.h. voor meer dan 6 afstammelingen ten laste.

De waarde van het terrein mag niet meer bedragen dan 1/4 van de maxima waarde, toegelaten voor de bouwkosten. De waarde van de bijgebouwen, stallen, schuren; enz., mag niet meer bedragen dan 1/3 van de gezamenlijke bouwkosten.

Maximum van de toegelaten brutoinkomsten:

11,500 fr. voor de personen woonachtig in de gemeenten van minder dan 5,000 inwoners;

13,200 fr. voor de personen woonachtig in de gemeenten van 5.000 tot 15.000 inwoners;

14.850 fr. voor de personen woonachtig in gemeenten vann 15,000 tot 30,000 inwoners;

16.500 fr. voor de personen woonachtig in de gemeenten van 30,000 tot 60,000 inwoners;

19,800 fr. voor de personen woonachtig in de gemeenten van meer dan 60,000 inwoners.

Bedoelde maxima worden vermeerderd met 10 t.h. voor de echtgenoote alsmede voor iedere afstammeling ten laste van het gezinshoofd.

N. B. — De personen, wier aanvraag in het Ministerie reeds is ingeschreven moeten ze niet meer vernieuwen; deze die nog geen aanvraag mochten hebben gedaan, moeten uiterlijk voor 1 September 1928 indienen.

Nieuw stelsel.

II — De personen, die, op verzoek het bewijs zullen geven dat zij, van af 28 Maart 1928 en voor 1 Januari 1931, een goedkoope woning hebben laten bouwen, zullen de premiën waarvan beneden sprake, verkrijgen onder de voorwaarden, vastgesteld bij het Koninklijk besluit, waarbij het verleenen dat voordeel wordt geregeld.

Premiebedrag:

3,500 fr. voor de huizen opgebouwd te Antwerpen, Brussel, Gent en Luik en voorsteden daarvan;

3,000 fr. voor de huizen opgebouwd in de gemeenten der eerste categorie;

2,500 fr. voor de huizen opgebouwd in de gemeenten der tweede categorie;

2.000 fr. voor de huizen opgebouwd in de gemeenten der derde categorie.

Het bedrag van die tot grondslag genomen premiën wordt vermeerderd met:

10 t.h. voor elk der eerste twee afstammelingen ten laste; 20 t.h. per afstammeling ten laste boven den tweede.

Maxima waarde der huizen met inbegrip van het terrein en de bijgebouwen:

65.000 fr. te Antwerpen, Brussel, Gent en Luik en voorsteden daarvan;

60.000 fr. in de gemeenten der eerste categorie;

50.000 fr. in de gemeenten der tweede categorie;

40.000 fr. in de gemeenten der derde categorie.

Deze sommen worden vermeerderd met 10 t.h. indien het gezin van den aanvrager uit minstens 4 kinderen bestaat.

De waarde van het terrein mag niet meer dan 1/4 bedragen van de maxima waarde toegelaten voor de woning. In voorkomend geval, mag de waarde der bijgebouwen niet hooger loopen dan tot 25 t.h. van de gezamenlijke bouwkosten. De bouwkosten van het gedeelte voorbehouden tot woonst, mogen niet minder beloopen dan 7 maal de tot grondslag genomen premiën.

Maximum van de toegelaten brutoinkomsten:

17.000 fr. in de gemeenten van minder dan 5,000 nwoners;

18.000 fr. in de gemeenten van 5,000 tot 15,000 inwoners;

19.000 fr. in de gemeenten van 15,000 tot 30,000 inwoners;

20.000 fr. in de gemeenten van 30,000 tot 60,000 inwoners;

21.000 fr. van meer dan 61,000 inwoners;

23.000 fr. te Antwerpen, Brussel, Gent en Luik en voorsteden daarvan.

Bedoelde maxima worden vermeerderd met:

5 t.h. voor 1 afstammeling ten laste van minder dan 16 jaar;

10 t.h. voor 2 afstammelingen ten laste van minder dan 16 jaar;

20 t.h. voor 3 afstammelingen ten laste van minder dan 16 jaar;

30 t.h. voor 4 afstammelingen ten laste van minder dan 16 jaar;

40 t.h. voor 5 afstammelingen ten laste van minder dan 16 jaar;

50 t.h. voor 6 afstammelingen of meer.

De premie zal worden geweigerd aan de personen, die valsche verklaringen zullen hebben gedaan omtrent den datum waarop de bouwwerken werden aangevangen.

De premie mag niet worden verleend om huizen opgebouwd door bijzondere personen, te koopen noch om huizen te veranderen.

De premieaanvragen en de daarmee in verband staande dossiers worden door het toedoen van de provinciegoeverneurs opgemaakt en onderzocht. De belanghebbenden dienen naar de onderrichtingen te wachten die hun door het toedoen der provinciebesturen zullen worden overgemaakt.

De belanghebbenden worden er dringend toe verzocht in al hun briefwisseling gehouden omtrent de premiën aan het nummer te herinneren, waaronder hun aanvraag in het Ministerie is ingeschreven.

In geen geval mogen de premiën worden betaalbaar gesteld voordat het huis voltrokken is en nadat het daar omtrent vereischt onderzoek is gedaan.

De aanvragen om de premie moeten bij aangeteekenden brief worden ingediend, gefrankeerd met 2,10 fr. en toegestuurd aan het Ministerie van Nijverheid, enz., dienst voor Goedkoope Woningen.

De premie mag worden geweigerd aan de personen die hun toevlucht mochten hebben genomen tot de financieele tusschenkomst van een organisme of een geldschieter die onder nadeelige voorwaarden geld leenen.

De premiegerechtigden zullen van de grondbelastingen niet worden vrijgesteld, gelijk zulks bij de wet van 10 Juni 1926 is voorzien.

Binnen de drie maanden, na het verzenden van de notificatie betreffende het premiebedrag zullen de premiegerechtigden de terugbetaling van de factuurtaxe van 2 t.h. kunnen bekomen, door zich te richten tot den directeur van de registratie van het district waarin de belanghebbende zijn verblijf heeft.

Voor alle andere inlichtingen, mag men zich richten tot de Volkswoningen Voorzorgscomité's ingericht bij de wet van 9 Augustus 1889; tot de kredietmaatschappijen aangenomen door de Spaarkas of tot het Ministerie van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorgdienst voor Goedkoope Woningen.

Het Indexcijfer in Juli

Op 15 Juli bedroeg het indexcijfer 811 voor heel het land, tegen 811 in Juli.

Voor de provincie Antwerpen	827
» Antwerpen en omstreken	851
» de provincie Brabant	825
» Brussel en omstreken	855
» West-Vlaanderen	797
» Oost-Vlaanderen	803
» Gent en omstreken	807
» Henegouw	833
» Luik en omstreken	802
» Limburg	804
» Luxemburg	805
» de provincie Namen	797

JAARBEURS VAN HET VL. ECONOMISCH VERBOND.

De plechtige opening der Jaarbeurs in de stedelijke feestzaal te Antwerpen is bepaald op Zaterdag 11 Augustus om vier uur 's namiddags. Een groot aantal firma's uit de provinciën Oost- en West-Vlaanderen, Brabant, Limburg en Antwerpen zullen er aan deel nemen, benevens drie firma's uit Nederland, n.l. de «Nederlandsche Steengaasfabriek» uit Hengelo-Overijsel, de steenfabrieken «De Zwaluw» uit Maastricht en de «Vaderlandsche Assurantie Maatschappij» uit Rotterdam.

Vier onzer groote Vlaamsche Banken, de Algemeene Bankvereeniging, de Handelsbank, de Bank voor Handel en Nijverheid en het Algemeen Beleggingskantoor zullen er tentoonstellen in de omgeving der haar aanvertrouwde firma's. Wij meenen dan ook te mogen voorspellen dat, door de belangrijkheid en de verscheidenheid der stands, alsook door den smaak hunner inkleeding, de tentoonstelling grooten indruk zal maken.

Nieuws ! Nieuws !

Op Maandag 6 Oogst, te 7 uur 's avonds komt de leuke en gunstig gekende kunstzanger Q. VAN TRIGT opnieuw een zangavond houden in 't Vlaamsch Huis. Al wie houdt van een gezellige avond, zal er tegenwoordig zijn.

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 29 Juli, H. Martha.
Maandag 30, H. Abdon en Sennen.
Dinsdag 31, H. Ignatius.
Woensdag 1 Aug., St Pieters Banden.
Volle maan.
Donderdag 2, H. Alfonsus van Ligorio.
Vrijdag 3, vinding van H. Stefanus.
Zaterdag 4, H. Dominicus.

STADSNIEUWS

Apothekersdienst.

's Zondags is maar eene apotheek open van stad. Apotheker van dienst: Michel Wyffels, Markstraat.

Vergadering van den stedelijken raad op Vrijdag 20 Juli, om 6,30 u.

Afwezig: heeren Gits en Allewaert.

A. — Openbare zitting.

1. Kasoverzicht 2e trimester 1928.

De sekretaris geeft lezing. Er worden geen opmerkingen gemaakt.

2. Kerkbegrootingen 1929.

De begrootingen van St. Hilonius en H. Hert worden goedgekeurd zonder bespreking door 9 leden en 2 onthoudingen (socialisten).

3. Goedkeuring plans openen straten verbindende de Krekelstraat met de Meenenstraat.

Het betreft de nieuwe straat die zal getrokken worden van in de Krekelstraat (bij de Ommegangstraat) naar den boulevard en vandaar naar 't klein Meenen. Wordt eveneens zonder bespreking goedgekeurd.

4. Gewestelijke prijskamp voor geiten, konijnen en hoenders (aanvraag door Gewestelijk Verbond).

Na lezing van de aanvraag wordt eene toelage van 1500 fr. algemeen toegestaan.

Daarna ging de raad in geheime zitting.

Vlaamsch Leven.

21 Juli. Roemvolle dag ! Dag waarop de ware Belgen driekleurig bloed krijgen, dag waarop onze vroede burgervaderen voltallig (???) den Heere loven dat den Belgiek alweer 'n jaar op zijn kromme pooten staat, dag waarop ook «De Mandelbode» (of bode van de mannen die niet weten wat ze zijn en óf ze werkelijk iets zijn) tranen van geluk stort om al de sedert 1830 bekomen weldaden, en tranen van spijt omdat ze met 11 Juli op het nipje af bijna Nationalist geworden was.

Op dien dag waren de goede Belgen in feestvreugde ondanks den fiascostoet van 's morgens... Ja, de liefde is nog altijd blind.

Op dien dag hielden de slechte Belgen vergadering in 't Vlaamsch Huis (je weet wel, dat doodgeboren kind...) en boden er onder luide toejuichingen aan hun ex-gevangenen verschillende bloemtuilen aan. Het hoeft niet gezegd dat er veel volk was.

Waren aanwezig : 1) De overgroote meerderheid ; Vl. Nationalisten ; 2) andersdenkenden ; 3) gendarmen ; 4) geheime politie.

De twee eerste zijn steeds uiterst welkom ; de derde komen omdat ze moeten ; de vierde soort kwamen onze bommen en schietgewéren onderzoeken. Ons dynamiet vonden ze niet. Voor hen hebben we alleen over : de volledigste verachting...

Na een inleiding door P. Depoortere, nam J. Vanseveren 't woord. Hij zette in klare bewoordingen de eigenlijke beteekenis uiteen van hetgeen voorgevallen is te Brugge.

De «hulde» ginder aan de prinsen gebracht betrof niet hen, maar dôôr hen het Belgisch regiem dat zij vertegenwoordigen. Het was ons doel, klaar en scherp tegenover onze vijanden te uiten wat we voor België voelen. Ons opzet is gelukt. Want het was genoeg dat er een paar oproepen verschenen in «De West-Vlaming» opdat de geheele Belgische politiemacht óp de been was om de belhamels in bedwang te houden. Het liep er gruisdik van geheime agenten.

De les die we trekken uit geheel deze geschiedenis, is deze : We moeten ons nog steviger organiseeren en zorgen voor een eigen verweer. Verder toonde spreker voor de zooveelste maal aan dat wij, Vl. Nationalisten, geen vernietigers en geen mannen van wanorde zijn. We zijn mannen van orde, we bouwen op. We zullen onzen eigen staat zoodanig opbouwen, tot het Belgisch wambuis springe. We strijden tegen de huidige Belgische wanorde, om er een andere orde in de plaats te stellen, die steunt op hechter gronden en dus geen wanorde is.

Toen de daverende toejuichingen bedaard waren, sprak A. Vandenberghe over de vraag van den dag : de militaire wetsontwerpen. Hij brandmerkte de kath. demokraten om hun laffe houding, om hun verraad.

P. De poortere eindigde de vergadering ; tot slot werd rechtstaande «De Vlaamsche Leeuw» gezongen.

Daarop ging iedereen huiswaarts : de eenen met vernieuwden moed en een pint versch bloed, anderen stonden verbaasd over de nog weinig gehoorde klare taal, anderen nog dachten niets, maar gingen met veel zorg hun verslag opmaken.

In elk geval het was een prachtige en degelijke vergadering, die zal vruchten dragen.

Pé.

Pé verdient eervolle melding. In hem bewonderen we de wilskracht, de taaiheid en bovenal het uithoudingsvermogen. Zooals telken jare stapte hij, ondanks de houding zijner organisatie en zijner vrienden — die uit demagogie den 21 Juli niet durven vlaggen, maar te Brugge en te Brussel de slippendragers gaan spelen — preuts lijk veertig in de vaderlandschen stoet. Zooals elk jaar hield hij zich ook ditmaal gesloten aan de zijde van zijn voorzitter. De lach en de spot zijner organisatievrienden durft Pé trotseeren. In alles houdt hij steeds vol.

't Is nu zoo, 't was vroeger zoo, laat ons hopen dat het zoo blijven zal. Toen de werklieden een gemeenteraadszetel gegund werd, en als iedereen dat postje als het werk van een zakkendrager aanzag, was het op Pé alleen dat men niet te vergeefs beroep deed. 't Was dan ook dank hem, dat aan de kath. meerderheid gedurende jaren door de werklieden een daadwerkelijke steun kon verleend worden.

Aldus bezien was Pé, in onze goede stede den baanbreker der demokratie, en zijn voorbeeld wekte navolging.

We zijn diep overtuigd dat ook in zake 21 Juliviering zijn voorbeeld vroeg of laat door zijn organisatie en zijn organisatievrienden zal gevolgd worden, dat ten slotte ook dezen den moed zullen krijgen rechtzinnig en openhartig te zijn in al hunne daden, en dan ook als Belg zich niet zullen bepalen, bij een knikpartij in Brugge of Brussel, maar ook in eigen stad, voor het oog van vriend en vijand, van geburen en kennissen, zullen durven belijden wat ze dienen. Binnen kort durven ze vlaggen en in de stoet stappen, en ook dit zal te danken zijn aan het taaie uithoudingsvermogen van den grooten baanbreker Pé.

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Dina De Raeré, d.v. Cyrille en Aug. Storm, Kasteelstr. 31.

Denise Delaere, d.v. Camiel en Irma De Jonckheere, Winkelh. 254.

Maurits Moeyaert, z. v. Ludovicus en Ludovica Vanderbregt, Markstr.

André Segers, z.v. Alaise en Elisa Plets, Boschm. 95.

Noël Dupont, z.v. Octaaf en Antoin. Vanwalleghem, Geite 229.

Roger Geldhof, z.v. Remi en Maria BeBrghman, Boschm. 126.

Marguerite Segers, d. v. Jozef en Elisa Maes, Winkelh. 247.

Godelieve Plets, d.v. Gerard en Em. Segers, Kl. Harelb. 86.

Herman Verhaeghe, z.v. Robert en Marguerata Allewaert, Nederwegstr.

Overlijdens:

Octoof Devolder, handel. 35 j. man Marguerite Faucœur.

Angelus Jacques, z.v. 69 j. wed. 1. van Melanie Meurisse en 2. Louise Debrabant.

Huwelijken:

Renatus Haerens, fabrw. 24 j van Ingelmunster en Lia Decru, huisw. 22 jaar, h. w.

Leon Wybaillie, fabrw. 27 j. won. te Rumbeke en Laura Seys, borstelm. 21 j. h. w.

Gerard Vanderkeere, schoenm. 21 j. won. te Emelghem en Emma Dupont, talonmaakster, 20 j. h. w.

Julien Verkarre, borstelhoutm. 22 j. en Rachelle Defour, borduurster, 23 j. b. h. w.

ARDOYE

Afgeluisterd daags na het 11 Julifeest.

Mon. — Zijt ge gisteravond gaan luisteren naar 't muziek en 't gezang?

Jef. — Zeker, Mon, ge weet wel dat ik er altijd bij ben als er Vlaamsche feeste is.

Mon. — Wat zegt ge Jef. van onzen geëerden muziekmeester?

Jef. — 't Is jandorie he man die zijn stiel kent. 't Eu zal 't hem niemand afdoen zulle. 'n Ander paar mouwen dan bij de siskes hé.

Mon. — Jamaar, en Vlaamsche stukken die ne Vlaming zijn bloed doen warm krijgen. 't Was geen Franschen hutsepot zulle.

Jef. — Franschen hutsepot? 'k Versta dat niet goed.

Mon. — Jawel. Zondag vierden de Vlaamsche Belgen ook 11 Juli.., met Fransch muziek... en als slot mocht de Vlaamsche Leeuw ook ne keer uit zijn vel springen... Natuurlijk dat is 't uitsteekberd.

Jef. — En veel bijval zeker?

Mon. — Wel, wel, Jef. 'k Heb er zien tranen storten van aandoening... omdat er zoo weinig volk was.

Jef. — Ik hoorde vertellen Mon, dat ze de schooljongens ne caramel beloofd hadden om te komen op hun handjes klakken.

Mon. — Dat volk doet van alles om zich nog een beetje recht te houden en 't zal toch niet gaan.

Jef. — 'k Zegge ik altijd Mon, «Alle eer en glorie is vergankelijk, en de hooveerdigen worden hun nekke gekraakt».

Mon. — Zoo is 't. Maar zeg Jef, van waar zijn die zangers en zangeressen uitgekropen? 'k Heb ik nog een beetje mijn ooren opengezet als ik die gasten hoorde. Dat heb ik nog nooit gehoord, en gij Jef?

Jef. — Ik ook niet. D'andere zullen maar vieze smoelen getrokken hebben Mon. 't Was verduiveld geen bucht hé. Echte Vlaamsche kost.

Mon. — Jef, ne Vlaming herleeft toch hé als hij zijn herte ne keer lucht mag geven.

Jef. — 't Is waar Mon, want we lagen hier lang genoeg gemuilband te Ardooie.

Mon. — Troost u Jef, 't is ziendersoogen aan 't veranderen. De menschen worden 't komediespel moe.

Jef. — Zeg Mon, zijt ge mee geweest in den fakkelstoet?

Mon. — Zeker want ik zag in de Kortrijkstraat 'n hoofd door een dakvenster zitten loeren.

Jef. — 't Was zeker om zijn «katten-koleire» naar de maan te zenden?

Mon. — En in de Brugstraat zaten ze te loeren achter de gordijnen. 'k Geloove waarlijk dat er daar op heete kolen zaten om met ons mee te vieren.

Jef. — De heeren waren hun korpus gaan vullen met hespe en 't schijnt dat ze toch zoo blaasden van gedwongenheid. Er is zelfs één geweest, hoorde ik zeggen, die bijna ontploft is.

Mon. — We zullen ze maar laten voortboeren hé Jef. Ik ben zeker dat ons feestje zal deugd gedaan hebben en dat de slapers een beetje zullen wakker geschud zijn... 'k Zegge Jef dat het deugd gedaan heeft.

Jef. — Te naaste jaar gaan we hier nog iets anders te hooren krijgen, Mon.

Mon. — Zonder missen, Jef. Dag Jef.

Jef. — Dag Mon.

Sociale Syndikale

KRONIJK

Bij Cornelus Wyckhuyze te Roeselare.

Woendag namiddag brak onder de werklieden staking uit, als gevolg aan allerhande mindere klachten, verergerd door de wegzending van een jonge werkman. Deze was lid van het Vl. Nat. Vakverbond, en Donderdagvoormiddag hadden wij een onderhoud met de patroon, die onze vragen ten grooten deele inwilligde, en van andere de waarheid onzer stelling betwiste. We kwamen akkoord deze nader te onderzoeken, en intusschen het werk te hernemen.

Ook de andere vereenigingen besloten tot de werkhername op Vrijdag.

In de vlasstreek.

De vlasbewerkers zijn dus rijker dan ze gedacht hadden. Al niet eens, als 'n vlieg in de pap, krijgen ze daar nu 'n nieuwe overeenkomst. En dat terwijl ze meenen dat er van de vereeniging, ook van de hunne een actie uitgaat om het klein loon eenigszins te verbeteren. 4,50 fr. per uur, dat scheen de vlasbewerkers niet overdreven. Zij die last van gezin hebben ondervinden dagelijks dat zulke eisch maar al te gematigd is. Ons vakverbond was eveneens die meening toegedaan, en een nauwkeurig onderzoek liet ons besluiten, dat hij met veel gemak voor de heeren patroons verwezenlijkbaar was.

De toestand was gunstig. Tusschen de vakbonden meenden we een eenheid van gedragswijze te kunnen vaststellen. De overeenkomst te Wervick luidde, dat vooraf de toestand die over de heele vlasstreek zou worden geschapen werd aanvaard. Dat er in die omstandigheden op het vlaskomiteit beroep werd gedaan, was niet meer dan natuurlijk. We zijn overtuigd dat eene aldus bereikte overeenkomst, zelfs zonder strijd, er veel beter zou uitgezien hebben.

Waarom was er dan voor de christene vereeniging zoo'n haast bij, om de stem der vlasbewerkers te smooren?

Wij worden door de christene vereenigingsleiders steeds verweten voor verkochten aan patroons en kapitalisten. Waar zitten nu de verkochten? Waarom werd al het gebeurde zoo geheim gehouden?

Of zouden de christene vereenigingsleiders misschien durven zeggen dat de vraag der vlasbewerkers overdreven was? Zoo neen, waarom werd er op de verwezenlijking van dien wensch niet aangedrongen? Waarom werd alles zoo rap geschoteld en gelepeld? En zoo ja! Waarom durven die leiders dan niet openlijk tegen die vraag te velde trekken? Waarom durven zij niet zeggen dat de vlasbewerkers en dat wij overdrijven?

Edoch, de kwestie komt hierop neer de andere groepen buiten de bespreking houden en aldus het politiek kraam dienen.

Daarvoor werd de eisch der vlasbewerkers geslachtofferd.

Politiekers moeten hun baantje voorbereiden !

Vlasbewerkers hoe lang nog ?

De staking bij Vanneste Verwee te Deerlijk geëindigd.

Voor wat betrof het betalen der wachturen was een overeenkomst getroffen. M. Vanneste had echter een ander stokpaard gevonden. De twee werklieden, die tijdens de onderhandelingen op het werkhuis zelf, hun mond hadden geroerd werden van sabotage in 't werkhuis beschuldigd en op straat gezet. De werklieden weigerden zonder hun kameraden naar 't werk te gaan. Een onder hen echter had zich gerief aangeschaft om tkuis te werken, en zei vaarwel aan de fabriek. M. Vanneste eischte de werkherneming zonder de slachtoffers. Op ons aandringen werd de kwestie voor het arbeidsopzicht gebracht. Iedereen stelde daarvast dat de patroonsafgevaardigden die zaak niet durfden bespreken. Zoo overtuigd waren zij van hun onrecht. Daarvoor zochten ze een uitweg en beweerden dat de gewone proceduur niet gevolgd was. Wij bewezen het onlogische hunner bewering. Niets mocht helpen. Op 20 Juli ontvingen de werkliedenvereenigingen bericht, dat zoo het werk niet hernomen werd de patroonsorganisatie maatregelen ging nemen. Van meet af aan, dringen de christene vereenigingsleiders (die er de meerderheid hebben) bij hun leden aan op de werkherneming zonder de betrokkene persoon. De werklieden weigerden. Nu Dinsdag l.l. kwam de zaak opnieuw in de werkliedenvergadering ter bespreking. Vanwege het Verbond der christene textielbewerkers werd opnieuw op de werkherneming aangedrongen. Onze afgevaardigden woonden de vergadering bij en hielden eraan hunne meening naar voren te brengen. Deze kwam hierop neer : De werklieden zijn in hun recht. Wie het konflikt onbevooroordeeld volgde is daarvan overtuigd ; we willen hier om speciale redenen, niet opgeven welke motieven ons onze houding ingeven, we zeggen enkel : Werklieden, voor wat betreft de aanvaarding van uw slachtoffer is uwe strijd verloren. Waren wij in uwe plaats, we deden niemand langer loonverlies ondergaan, maar we hernamen het werk. Doet ge het niet, ge doet het later, maar ge herneemt het werk met een slachtoffer. Dat staat rotsvast. Waarom dan nog wachten. Denkelijk hadden de christene vereenigingsleiders gevreesd dat we de werklieden tot blijven staken gingen aanhitsen. Onze houding scheen hun te verwonderen. We zeggen nu, waarom we die houding aannamen :

Ten eerste, we hadden verleden winter gezien tot welke enorme vreeselijke brutaliteit de patroonsbond in Kortrijk in staat is. Niettegenstaande de leiders van die Bond nu zichtbaar voelden dat M. Vanneste ongelijk had werd hij toch hardnekkig en hardvochtig verdedigd en goedgekeurd. Op het laatste oogenblik zou de patroonsbond zich niet terugtrekken, maar integendeel van een voor hem gunstige tijdsomstandigheid gebruik maken, om de macht der werklieden finantieel te knakken en hun energie te verspelen en te breken.

Ten tweede, we hebben het reeds meermaals aangestipt, de vakbonden genieten van Staatswege geen bescherming genoeg. Er bestaan scheids- en verzoeningsraden, maar de geringsten truc van de patroons is genoeg om te beletten dat de werklieden vanwege het crisisfonds ondersteuning genieten.

Uit het verslag van het arbeidsopzicht moest ten duidelijkste blijken dat de patroonsbond ongelijk had. Doch het arbeidsopzicht hoeft te zien dat het geen der strijdende partijen, bijzonder niet de partij der patroons kwetst, want zoo dit gebeurt, dan is bij die groep voor de toekomst zijn gezag en zijn vertrouwen verbeurd en daar zijn tusschenkomst niet verplichtend moet aanvaard worden, wordt daardoor zelf zijn taak voor de toekomst onmogelijk gemaakt. Te veel formaliteiten die voor de vereeniging en voor de belangen der arbeiders dikwijls nadeeling zijn moeten worden vervuld vooraleer de officieele organismen volgens de huidige wetgeving, de zijde der verongelijkte minderen kunnen nemen.

Ten derde, gezien de houding der christene leiders tijdens het konflikt te Kortrijk en daar nu reeds sedert weken aangedrongen werd in elke algemeene vergadering op het aanvaarden van een slachtoffer, was het duidelijk dat de patroons hun slachtoffer niet meer zouden lossen. Derhalve baatte geen langere strijd, en het belang der werklieden was dus best met de werkherneming gediend.

De les : Syndikalisme zonder meer, zal het sociaal vraagstuk niet oplossen. Christene en socialistische syndikaten hebben een groot deel van hun energie aan 't bevoordeeligen hunner politieke partij verspeeld. Er is een demokratische meerderheid in 't parlement maar er is geen demokratie in 't land. De samenstelling van het regiem zelf is een beletsel voor gezonden socialen opbouw.

De vakvereenigingen hoeven dat in te zien, en het hunne bij te dragen om boven elk partijpolitiek gedoe, gezondere sociale toestanden te scheppen. Dat kunnen ze eerst, als ze nationaal, in volksgezinden geest handelen. 't Is 't gene zich het Vl. Nationaal Vakverbond voorstelt te doen.

De christene vereenigingsleiders hebben steeds gepocht óp hun macht, en het voorgesteld alsof hun vakvereeniging alles was. Nu zullen zij tot hun spijt de weerbots ondervinden, want onder de werklieden heerscht de grootste ontstemming. Een stemming over de werkherneming werd geweigerd. De leiders werden door hun eigene leden uitgescholden en nog nooit hebben we op zoo'n manier een vergadering zien uiteengaan.

Arbeiders, hoedt u voor de verpolitiekte vakbonden !

VARIËTEIT

M. Raap, een rijke vent, spuwt niet in een glaasje wijn, hij lapt het liever binnen en dikwijls meer dan hij dragen kan. Verleden week kwam de depessendrager om 1 uur 's nachts aan zijn huis bellen om zoo een blauw pampierken af te geven.

— Woont hier Raap, vroeg hij, toen eindelijk de deur opengetrokken werd.

— Jawel, klonk een slaperige vrouwenstem bovenaan den trap. Breng hem astublief maar naar boven!

Luppe Kassoor werd ook veroordeeld en daar stond hij nu voor den zuzedepee, om gezegd te hebben... allee hij had iets leelijks van den keuning gezegd en de commissaris had hem op heeterdaad betrapt.

— Ik, zegt de zuzedepee, ik heb u nog gezien!

— Mogelijk, meneer, zeide Luppe Kassoor, in mijnen vrijen tijd leur ik met stekskens in de kabberdoeskens!

In 't hart van Mietje Kwakkel brandde 't ook. Het was een jonge, frissche weduwe en ze zat met haar dochtertje in een kaffee, niet ver van haar zat een jonge man een pintje te drinken. Na eenigen tijd kwam het kind naar hem toe en 't werd door hem onthaald.

— Hoe heet ge, vroeg het.

De jongeling zeide het haar.

— Zijt ge getrouwd?

— Nee, antwoordde de jongeling.

Toen keerde het meisje zich tot haar moeder en zeide :

— Wat moet ik nog vragen, mamaatje?

Het vrouwvolk zit vol trukken
Als om de liefde gaat.
De sterkste man moet bukken
Als het zijn klepel slaat.

— **Moeder,** krijg ik de schaar?

— Waarom, manneken?

— Wel, kijk hier mijn prijsboek eens, daar staat een trikoloor rond en 'k zal er 't rood afsnijden.

Jef en Tinne zijn fier als ze 't vertellen, en dat mogen ze wel zijn.

Wij, wij zaaien,
Onze kinderen zullen maaien.

Men hoort van niets meer spreken
als van de legerwet,
en van de laffe streken
waarmee men spant het net.
O, katholieke demokraten,
gij teekent uwen dood,
Vraagt Vlaandren eens soldaten,
dan is voor u het lood!

SPROETEN
verdwijnen gewaarborgd door
Crême Splendid
Prijs 12 fr.
Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

Nieuwe geïllustreerde Uigtaven
DER
VOLLEDIGE WERKEN
VAN
Hendrik CONSCIENCE
schoone boekdeelen in octavo-formaat

Het volledig stel 58 boekdeelen, in eens genomen, 400 fr.

Ie REEKS. — INGENAAID 5 FR.

1. **De omwenteling van 1830,** 139 blz.
2. **Een slachtoffer der moederliefde; Eene stem uit het graf,** 143 blz.
3. **Mengelingen:** De zending der vrouw: Het boetende meisje; De moordenaar: De maagd van Vlaanderen; De brandende schaapherder; De grootmoeder, 113 blz.
4. **Baas Ganzendonck,** 142 blz.
5. **De loteling,** 149 blz.
6. **De baanwachter,** 126 blz.
7. Eene Oude veel, 132 blz.
8. **Wat eene moeder lijden kan: Redevoeringen,** 128 blz.
9. **Siska van Roosemael; Hoe men schilder wordt,** 127 blz.
10. **Eene welopgevoede dochter,** 118 blz.

IIe REEKS. — INGENAAID 6 FR.

1. **Eene gekkenwereld,** 155 blz.
2. **Menschenbloed,** 169 blz.
3. **Eene verwarde zaak,** 180 blz.
4. **Een zeemanshuisgezin; De dichter en zijn droombeeld; Eene uitvinding des duivels,** 166 blz.
5. **De keus des harten,** 170 blz.
6. **De gierigaard,** 164 blz.
7. **Moeder Job,** 167 blz.
8. **Graaf Hugo van Craenhove,** 172 blz.
9. **De plaag der dorpen,** 175 blz.
10. **Lambrecht Hensmans,** 163 blz.
11. **De ziekte der verbeelding,** 175 blz.
12. **De twee vrienden; Rikke-tikke-tak,** 171 blz.
13. **Een goed hart; Houten Clara,** 183 blz.

IIIe REEKS. — INGENAAID 7 FR.

1. **De arme edelman,** 188 blz.
2. **Avondstonden,** 197 blz.
3. **Bavo en Lieveken,** 195 blz.
4. **Het wonderjaar,** 195 blz.
5. **Het geluk van rijk te zijn,** 185 blz.
6. **Koning Oriand; Blinde Rosa,**
7. **Gerechtigheid van hertog Karel,** 195 blz.
8. **De minnezanger,** 187 blz.
9. **Schandevrees,** 190 blz.
10. **Het wassen beeld,** 255 blz.

Ve REEKS. — INGENAAID 9 FR.

1. **De geldduivel,** 322 blz.
2. **De burgemeester van Luik,** 347 blz.
3. **Simon Turchi,** 320 blz.
4. **Bella Stock,** 317 blz.
5. **Geld en adel,** 315 blz.
6. **De burgers van Darlingen,** 321 blz.
7. **De koopman van Antwerpen,** 377 blz.
8. **Levenslust,** 378 blz.
9. **Het goudland,** 348 blz.
10. **Het ijzeren graf,** 317 blz.
11. **De oom van Felix Roobeek,** 315 blz
12. **De schat van Felix Roobeek,** 316 blz.

VIe REEKS. — INGENAAID 10 FR.

1. **Eenige bladzijden uit het boek der natuur,** 294 blz.
2. **De kwaal des tijds,** 283 blz.
3. **Moederliefde,** 280 blz.
4. **Batavia,** 268 blz. n
5. **De boerenkrijg,** 307 blz.
6. **Everard T'Serclaes,** 264 blz.
7. **Valentijn,** 271 blz.
8. **Geschiedenis mijner jeugd,** 310 blz
9. **De jonge dokter,** 310 blz.

VIIe REEKS. — INGENAAID 12 FR.

1. **De Leeuw van Vlaanderen,** 428 blz
2. **Hlodwig en Clothildis,** 483 blz. 207 blz.
1. **De kerels van Vlaanderen,** 536 blz.
2. **Jacob van Artevelde,** 555 blz.

BEVREDIGING
GELUK GENOEGEN
zijn uw deel op de avonden dat ge geniet van
LOBBE EN SEFA
een wonderlijk geestig boek over twee Vlaamsche kinderen en al hun lief en leed. De Antwerpsche Volksromantiek, de kermis, de haven, de worsteltent, heel het land van Breughel en Pallieter, in een kleur en lijn die u nimmer vergeten zult. De illusdit gebied ooit werd gemaakt. Vraagt het nog vandaag aan uw boekhandelaar. Met LOBE EN SEFA komt een boek in uw boekenkast, dat 'er niet meer uit zal verdwijnen.
Ingenaaid fr. 20. Gebonden fr. 28.
LOBBE EN SEFA zullen u vertrouwd worden als uw beste vriendjes!
«DE SIKKEL», Kruishofstraat, 223 Antwerpen.

Voor schoon DRUKWERK
wende men zich tot de modern ingerichte Drukkerij Volksverheffing, Onderwijsstraat, 14, Aalst.
Men gelast er zich met al wat het vak betreft. Pracht- en gewoon drukwerk.

Alle ware Vlamingen abonneeren zich op ons blad

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor

brouwerij "De Arend,,

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !

UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem,
een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
zij de maag nooit vermoeien.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM
ROESELAERESTRAAT, 23

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman
Brugstraat, 2 Iseghem
(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt!

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder
Rousselaerestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken.
Groote keus van Spekken, essence, acidulé, forré.
Eierkleursel voor broodbakkers.
In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein
Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

PIANOS

B. Van Hyfte
Gent, Nederkouter, 32 - Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.
Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roeland» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolade, bisschuiten, bonbons, speelgoed, enz.
Koud buffet, enz., enz.
Verhuring van gemeubelde kamers en keukens.
Stalling voor motos en velos kosteloos.
Eenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedekens, en dweilen.
Verkoop aan fabriekprijs.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT
Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten
Trouwe bediening Lage prijzen

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere - uyck
Roeselaarestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en geniekleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

Schoenmagazijn

B. Vandenberghe-Bourgeois
Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.
Dweils, borsteis, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.
Het huis gelast zich met herstellingen.

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM : Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen Ziekte, Invaliditeit, X-stralen, Opereratie, Geboorte, Sterfte

En telt reeds meer dan 2000 leden
WEES OOK VOORUITZIENDE !

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.

Voor uwe Drukwerken

wendt U tot de Drukkerij " Volksverheffing „

Onderwijsstraat, 14, Aalst

Men gelast er zich met al wat het vak betreft : Boeken, aanplakbrieven, omzendbrieven, strooibrieven, allerhande handelswerk, enz.
Pracht- en gewoon drukwerk, in een of meer kleuren